

Skapandet av Tornedalsrådets samverkansmodell för kultur och besöksnäring

Skapandet av Tornedalsrådets samverkansmodell för kultur och besöksnäring

Samverkansmodellen har övervägts:

- I tre workshopar under våren 2023
- I workshoparna deltog många aktörer från alla tre länderna
- I samverkansmodellen sökte man svar på följande frågor:
  - hur vi marknadsför och utvecklar kultur- och turismevenemang och –produkter tillsammans
  - hur kan vi göra mer kulturell innehåll från alla tre länderna tillgängligt och användbart för både turister och lokalbefolkning

Det har redan tidigare sagts att det handlar om hela gränsregionen och om gränsöverskridande samarbete inom kultur och besöksnäring. Under årens lopp har kommunerna i Tornedalens gränsregion och flera olika organisationer från Finland, Sverige och Norge utvecklat kultur och samarbete genom olika åtgärder. Den långvariga samordningen har dock saknats och aktörerna har inte haft kännedom om vad som händer i grannkommunen eller på andra sidan gränsen.

Vid den första workshopen samlades SWOT

Styrkor

- Gemensam identitet, rötter, historia och traditioner
- Gränslös gräns, öppen gräns
- Mångfald, flerspråkighet och kulturell mångfald är områdets rikedomar
- En färdig organisation med lång erfarenhet av samarbete mellan kommuner
- Det finns en vilja att arbeta för att utveckla samarbetet i regionen

Svagheter

- Svårigheter att samarbeta med hela regionen; språkbarriär, olika sätt att arbeta och administrera i olika länder
- Underskattning av den tornedalska kulturen
- Utvecklingsarbete i den egna organisationen fortfarande oavslutad :mindre aktivitet och delaktighet, olika interna arbetssätt och oklarhet om egna roller
- Långa avstånd och dåliga kollektivtrafikförbindelser
- Utflyttning och bostadssituation

Möjligheter

- Att stärka kultur och identitet i hela Tornedalen och visa den för resten av världen
→ ökad attraktionskraft
- Gränsregionens möjligheter:
  - Bidrag från flera olika ställen, olika länder, organisationer osv.
  - Genom samarbete fördubblas resurserna
- Digitalisering möjliggör distansarbete och distansmöten över gränserna, ungdomar har tillgång till hela världen genom den

Hot

- Ekonomi och resursbrist
- Misslyckad koordinering på grund av t.ex. oklarheter, brist på konkretion och felaktig fördelning av resurser
- Klimatförändring
- Politisk instabilitet, den oroliga världssituationen
- Utmaningar med intressebevakning på grund av tre länder

Tornedalsrådet – Föregångaren till gränslöst liv

MÅL 1: Kultur- Meänmaas styrka

Den lokala kulturen blomstrar, uppskattas och syns och hörs i tal och handlingar av lokala, både offentlig sektor !

MÅL 2: Vi samarbetar

Vi bygger broar - både immateriella och fysiska - för att förena oss och stärka kulturen och de kreativa sektorerna i regionen

MÅL 3: Meänmaas kultur är känd

Vi syns och hörs genom att vara aktiva, marknadsföra och kommunicera synligt

MÅL 4: På väg mot tillväxt

Vi skaffar fler medlemmar, resurser och utökar verksamhetsområdet - planmässigt

VISIO 2030 – Föregångaren till gränslöst liv

Tornedalens kultur- och turistområde täcker tre länders gränsområde från Bottenhavet till Ishavet längs Tornedalens älvar och fjäll. Den gemensamma historien, identiteten och den kulturella rikedom förenar området och skiljer det från andra besöksmål. Området är ett attraktivt mål och kulturutbudet finns året runt. Det skapar välstånd för lokala samhällen.

En del av regionens kulturaktörer känner varandra och arbetar över gränserna, vilket skapar ett kreativt, innovativt och öppet utvecklingssystem.

Genom gränssamarbetet kan hela regionens attraktivitet utvecklas för att tillgodose både lokalbefolkningens och turisternas behov. Längtan efter genuina, autentiska upplevelser möter gränsområdets utbud väl.

MÅL 1: Kulturen- Meänmaas styrka

Den gemensamma historien, identiteten och den kulturella rikedomerna förenar området/regionen och skiljer det från andra besöksmål. Området är ett attraktivt mål och kulturutbudet finns året runt. De kreativa sektorerna och kulturturismen blomstrar, liksom samekulturen och mångkulturalismen. Det skapar mentalt, fysiskt och ekonomiskt välstånd för lokala samhällen.

- Gränsområdets kultur- och turismvision behöver kristalliseras
  - Pilotområde Meänmaa: Meänmaa som begrepp, kristallisering av Meänmaa, “Meänmaa till ett eget land ”
  - Föregångaren till gränslöst liv: “Gränslöshet är vår resurs”, “Gränslöshet förenar oss”
- Vi bygger upp och utvecklar medvetenheten om ett unikt gränsområde
- I detta syfte ska man maximera möjligheterna till projektering och projektarbete samt inleda projekt
- Vi funderar på vad vi kan göra bättre i kultur- och besöksnäringens grupper.

MÅL 2: Vi samarbetar

För att kultur och kreativa näringar skall vara en del av besöksnäringen och en viktig del av turistens upplevelse, måste kulturen och de kreativa näringarna i regionen stärkas. En enhetlig autentisk kultur måste först hittas, lyftas fram och berättas hur den lokala kulturen också är förknippad med den gemensamma kulturen i hela regionen. Det krävs samarbete för att göra det.

- Vi projekterar pilotregionen Meänmaa så att alla länder är med. Syftet med projektet är att skapa en ram för pilotområdet.
- Alla aktörer i regionen måste erbjudas samarbetsplattformar: såväl digitala plattformar som möten, evenemang och utbildningar.
- Nätverksbyggandet måste ske på ett mer planmässigt och omfattande sätt mellan olika institutioner, sektorer, offentlig och privat sektor samt människor.
- Vi tar reda på vilket slags utbildningssamarbete som är möjligt i hela Meänmaa

MÅL 3: Meänmaas kultur är känd

Områdets kultur och kreativa näringar behöver förstärka sin nationella och regionala synlighet och bli mer kända. Det sker genom aktiv marknadsföring och kommunikation. Lyckad marknadsföring och kommunikation bidrar till ökad kännedom av hela gränsområdet och även av Tornedalsrådet.

- Tornedalsrådets kommunikation om områdets kultur måste utvecklas, stärkas och göras synlig för rådet, dess arbete och regionens unika kultur. Till hemsidan kan till exempel läggas en kulturkalender och eventsidor skapas i sociala medier.
- Gränsområdets styrkor såsom den nordliga dimensionen, midnattssolen, natur och särpräglad kultur som en resurs för turismen, måste bli synliga
- Influenser-marknadsföring behöver goda ambassadörer, helst i olika åldrar, även ungdomar
  - Samarbete med media bör utvecklas
  - De sociala mediernas möjligheter måste maximeras
  - Ytterligare resurser behövs för kommunikation

MÅL 4: På väg mot tillväxt

Gränsöverskridande samarbete behöver kristallisera sin gemensamma vision för att driva arbetet konstruktivt framåt och naturligt ansluta det till motsvarande regionala strategier. På längre sikt arbetar Tornedalsrådet för en aktiv roll som delfinansiär av projekt i regionen. Tornedalsrådet har under senare år vaknat upp på nytt men det finns ytterligare behov till ökat engagemang, motivation och förankring till ett mer konkret samarbete

- Organisationen måste få mer resurser: fler och annorlunda medlemmar behövs, verksamhetsområdet bör utökas från Kittilä i Finland till till Gällivare i Sverige
- Tornedalsrådets verksamhetsmodell ska utvecklas ytterligare och arbetsroller och ansvariga aktörer definieras
- Tornedalsrådets roll som drivande i gränsöverskridande samarbete måste definieras